

Vinterens fugle - uge 3

1. dag - Bitten og Rikke lokker fugle til - fuglekogler

Bitten og Rikke er igen på tur på Fælleden. Pludseligt kalder Bitten på Rikke, hun har funder en fjer. De snakker frem og tilbage om hvad, det kan være for en fugl, der har tabt fjer. Faktisk er det fjer der er det unikke for fugle. Da det er svært at lave aftaler med fugle omkring mødested og tidspunkt, bliver Bitten og Rikke enige om, at de vil lokke flere fugle til med foder. Derfor laver Bitten og Rikke fuglefoderkogler.

Aktivitet - Fuglefoderkogler	Materialer
<p>Der er mange måder at lave foderkugler på. På naturskolen kan vi godt lide den simple måde, hvor man tager en tør åben fyrrekogle som man binder en snor omkring til ophængning. Herefter tager man en frysepose fylder en stor spk. Svinefedt i og 1-2 spk. Fuglefrø. Derefter lægges koglen ned i posen og man 'massér' fedt og frø ind i mellem koglens skæl.</p> <p>For mere inspiration se fx. Lav dine egne fuglekugler [Nem opskrift] For hele familien (hverdagshaven.dk)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Store fyrrekogler (kan fx. findes i Travbaneparken) • Svinefedt • Blandede frø (gerne fedtholdige som solsikkekerner, hampefrø, nødder o.l.)

Ekstra aktivitet - Fuglens ydre	Materialer
<p>Naturskolen har fryseren fyldt med fasaner og ænder. Dem er I meget velkomme til at få et par stykker af, hvis I vil kigge nærmere på forskellige fjer og andet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En hel fugl

2. dag Bitten og Rikke undersøger fugles næb - form og funktion

Bitten og Rikke har fået koglerne op at hænge, men Bitten er i tvivl om, hvorfor det er godt at bruge så mange forskellige frø. Rikke fortæller at alle fugle har et næb, og at deres næb passer lige præcist til det de spiser. Rikke præsenterer Bitten for en lille leg, hvor Bitten skal undersøge hvilke næb, der passer til hvilke t føde. Tilslut ser de på udstoppede fugle og sammenligner næb med redskab.

Aktivitet - Spis som en fugl	Materialer
<p>Fugles næb passer til det de spiser. Hvis de lever af små dyr i vand, har de et næb som fungerer som en si. Hvis de lever af kød har de et næb der kan flænse osv.</p> <p>Prøv at se nærmere på forskellige redskaber der er på skolen/institutionen. Minder de om nogle fugles næb fx. til:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>flå det dræbte byttedyr i stykker,</i> - <i>bore efter muslinger i sandet,</i> - <i>snadre i vandoverfladen og si vandet for smådyr,</i> - <i>knuse korn og kerner</i> - <i>fange insekter i luften</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Forskellige redskaber fx. pincet, tang, saks, si • Forskellige ting der kan ligne fuglemad

Ekstra aktivitet - Hvilke frø er bedst?	Materialer
<p>Læg forskellige slags frø (hvede, hele solsikkefrø, afskallede solsikkefrø, hamp, knækket majs, hele majs, havregryn osv.) på foderbrættet og hold øje med hvad der sker. Lav gerne en lille undersøgelse over, hvilke frø der bliver ædt først, og/eller hvilke fugle, der æder hvilke frø.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forskellige frø • Foderbræt

3. dag – Bitten og Rikke laver kikkert - se nærmere på fuglene

Bitten ser at Rikke har en kikkert på. En kikkert er god at have når man kigger på fugle. Bitten får lov til at lave sin egen kikkert af to toiletrør og de tager sammen på fugletur ved søen.

Aktivitet - lav din egen kikkertkikkert	Materialer
<p>Lav din egen fuglekikkert ud af toiletruller og gå på opdagelse i naturen. Sådan gør du: ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klips de to toiletrullerrør sammen. - Klip og klips et passende stykke snor på kikkerten, så den kan hænge om halsen. - Dekorér evt. din kikkert så den får helt din egen stil. - Tag nu din kikkert med ud på fuglesafari. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toiletrullerør (2 per person eller køkkenrullerør der halveres) • Saks • Snor • Klipsemaskine evt. limpistol

Ekstra aktivitet - lån rigtige kikkerter	Materialer
<p>Statens Naturhistoriske Museum har udviklet billedguiden "FUGLE I BYEN", der gør det nemt at komme i gang som fuglekigger i byen. Her finder du 25 af de mest almindelige fuglearter i byen, klar til print både som fugleplanche m/u afkrydsning og en bladreguide med store illustrationer. Du finder også en lærervejledning der giver en kort introduktion til fuglekigning og tips til tegning.</p> <p>På naturskolen har vi desuden rigtige kikkerter som vi kan låne til jer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kikkert • Evt. planche med byens fugle

4. dag – Bitten og Rikke på træk - Trækfugle

Bitten undre sig over, hvorfor der er fugle, man ikke ser om vinteren. De taler om trækfugle og hvad fugle spiser. Rikke fortæller at rigtig mange fugle er det, man kalder trækfugle. Det betyder, at de om vinteren flyver til de varme lande. Om vinteren bliver der nemlig koldt i Danmark, og så er det svært for fuglene at finde insekter. Derfor flyver trækfugle sydpå, hvor der stadig er insekter at finde.

Aktivitet - Trækfugleleg	Materialer
<p>Når trækfugle flyver sydpå laver de stop undervejs for at spise. Hvis de ikke finder nok mad undervejs, dør de inden de når frem.</p> <p>Sådan leger I:</p> <p>Man skal gå/løbe/flyve fra et punkt til et andet punkt. Man kan gå enkeltvis eller sammen i små grupper.</p> <p>Undervejs skal man samle f.eks. 10 bær, 2 sneglehuse, en edderkop, græsfrø osv. (Dette fastsættes af den voksne)</p> <p>Det gælder om at komme først frem til endepunktet – dem der kommer først frem kan vælge de bedste redesteder.</p> <p>MEN man overlever kun rejsen hvis man har fået mad undervejs!</p>	<p>-</p>

Ekstra aktivitet - Fugleflokkensefterfølger	Materialer
<p>Om efteråret kan I tit se store flokke af fugle på himlen, der flyver sydpå mod varmen. Ofte flyver fuglene i V-formation – de ligner nærmest en pil, der flyver på himlen. Den</p>	<p>-</p>

forreste fugl, førerfuglen, viser vejen, indtil den bliver træt. Så tager en anden fugl over og bliver vejviser mod syd. Sådan leger I:
Når I leger fugleflokkensefterfølger, er et barn, førerfuglen, der viser vejen. Resten af børnene er fugleflokken, der skal flyve efter førerfuglen i én lang række eller i V-formation. Førerfuglen vælger selv, hvordan den flyver, hvor hurtigt det går, og hvor I skal hen. Måske når I at flyve hele børnehaven rundt?

Her er et par flyvekommandoer til inspiration:
Svæver = armene strakt ud til siden, mens I svæver gennem luften.
Flyver hurtigt = armene baskes op og ned i hurtig fart, mens I løber.
Se mere her:
[Fugl flyver sydpå | Natur, udeliv og science | DR](#)

5. dag – Bitten og Rikke laver fuglekasse

Bitten og Rikke finder en fuglekasse på deres fugletur. Rikke fortæller at de fugle, der yngler i huller, har svært ved at finde egnede steder at yngle. Derfor kan man nemt få flere fugle i sin have eller på legepladsen, blot ved at sætte fuglekasser op.

Aktivitet - byg en fuglekasse	Materialer
<p>Byg en fuglekasse Se mere her: Fuglekasser (dof.dk)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Uimprægnerede brædder: 2,5 cm (evt. 2,0 cm) tykke og 10 cm; 12,5 cm; 15 cm eller 20 cm brede.• Sav• Skruer/skruemaskine eller hammer/søm.• Snor eller tykt ståltråd <p>Husk at I kan få brædder fra Naturskolen</p>

Ekstra aktivitet - Fuglerede	Materialer
<p>Børnene finder ting, der skal gøre det ud for en fuglerede - grene, kviste og lign. ellers kan tæpper og puder også bruges. To børn skal være fugleforældre, en eller flere skal være rovfugl, ræv eller anden fuglefjende. Resten af børnene skal være fugleunger. Fugleungerne er i reden, hvor de piper og er sultne. De to fugleforældre har travlt med at flyve frem og tilbage med mad til ungerne i reden. Fjenden lusker rundt og holder øje med reden. Nu skal ungerne til at flyve fra reden - forældrene kalder på dem og lokker dem ud af reden. Ungerne flyver nu rundt og SÅ bliver det farligt! Fjenden kommer farende og prøver at fange ungerne - de har helle i reden - hvis de når det! Når en unge er fanget, bliver den til fuglefjende, og skal fange de andre. Når alle er fanget, slutter legen.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Materialer til at bygge en rede (pinde, grene m.m. eller puder og tæpper)

Her er lidt ekstra inspiration

Der er rigtig mange gode aktiviteter med fugle

Find inspiration på: [Ramasjang Redder Fuglene | DR](#)

Denne hjemmeside har en masse baggrundsviden og materiale, som er lige til at bruge.

Sanglege med fugle

- Den sad to fugle (katte) på et bord
- Flyv lille påfugl (skift påfugl ud med andre fugle)
- Jeger en lille Undulat
- Højt på en gren en krage
- I Sne står urt og busk i skjul
- Hør den lille stær
- Stork, stork langeben

- Fuglesang ved vintertide (melodi: Mester Jacob)

Lille solsort	Hvad er I	Vores fjer er røde	Vii-tii-tiii
Lille solsort	Hvad er I	og vi er så søde	vii-tii-tiii
Hvad er du		Så`en er vi	
Hvad er du	Vi er aldrig bange	Så`en er vi	Alle fugle
	for vi er så mange		Alle fugle
Jeg er sort som	Så`en er vi	Lille mus-vit	Hva`ka`I
natten	Så`en er vi	Lille mus-vit	Hva`ka`I
og jeg frygter		Hva`ka`I	
katten	Lille rødhals	Hva`ka`I	Flyve i en himmel
Så`en er jeg	Lille rødhals		uden at blive
Så`en er jeg	Hvad er I	Hør en lyd vi laver	svimmel
	Hvad er I	som en sav, der	Det ka`vi
Lille skovspurv		saver	Det ka`vi
Lille skovspurv			

Andre ideer og lege

Find fuglene

Find forskellige fuglearter i bøger m.m. Kopier fuglene, lad børnene farvelægge dem så de ligner de originale fugle og skriv info om dem på bagsiden. Laminer dem.

Fordel fuglene i træerne i et lille stykke skov eller på legepladsen.

Legen:

Gå på fuglejagt og lad børnene finde fuglene. Snak om dem undervejs. Hvad hedder de? Hvor bor de? Hvor bor om vinteren? Hvad spiser de? osv.

Slut af med at lade børnene huske hvor mange fugle de fandt, hvordan de så ud og hvad de hedder.

Æggetyven

Der er mange dyr i naturen, som gerne vil stjæle fugleæg og spise dem. Bl.a. egernet er en rigtig æggetyv.

Legen:

I sætter jer i en stor rundkreds.

En deltager (fuglen) går ind i midten og får bind for øjnene.

I midten ligger også en bunke "æg" (sten eller lignende).

Nu skal en af deltagerne, der sidder i rundkredsen (æggetyvne) forsøge at stjæle et æg, ved at liste sig ind til fuglereden og tage et æg uden at blive hørt.

Hvis fuglen hører en æggetyv, skal den straks skrappe op og pege i retningen af æggetyven. Hvis fuglen peger i den rigtige retning, er æggetyven blevet opdaget og skal nu være fugl.

De andre deltagere i rundkredsen skal være meget stille.

Legen slutter, når alle æg er taget fra fuglen.

Fuglekrig

Der laves en rundkreds af stole (en stol mindre end man har børn).

Børnene deles op i 3 grupper med hver deres fugleart.

Et barn skal stå i midten af rundkredsen, de andre sidder på hver deres stol.

Barnet i midten kan f.eks. Vælge at sige solsorte og svaler bytter,

så skal de børn rejse sig og bytte pladser, men barnet i midten skal nu være hurtig

Og prøve at få en af pladserne, så det er et nyt barn der ender i midten.

Barnet i midten skal også vælge, at sige fuglekrig, så skal alle bytte pladser.

Legen fortsætter lige til man ikke gider mere.

Hvilken fugl er jeg

2-4 deltagere som hver har et pandebånd på.

Man trækker skiftevis et billede fra en bunke af fuglebilleder børnene kender (som vender på hovedet) og sætter, det UDEN at kigge, i sit pandebånd.

Når billedet sidder i pandebåndet, skal de andre deltagere komme med ledetråde.....så man forhåbentlig bliver i stand til at gætte hvilken fugl man er.

Når alle har gættet deres billede, kan man trække nye, og legen slutter, når der ikke er flere billeder.

Rovfuglen kommer

Fangeren er en stor rovfugleks. spurvehøg.

Rund omkring på gulvet/legepladsen findes de små fuglereder (Hulahopringer)

Børnene vælger nu hvilke fugle de vil være solsort, gråspurv, musvit osv.

Alle fugle "sidder" i det store træ på "marken" (udenfor området med hulahopringerne) og venter på besked fra rovfuglen på at flyve hjem til reden med mad til ungerne.

Rovfuglen råb/skrig "alle solsorte flyv hjem til reden". Rederne er åbne for alle solsortene, der nu skal forsøge at flyve hjem til rederne, uden at de bliver fanget.

Rovfuglen prøver at fange en eller flere fugle inden de når reden. Dem der er blevet fanget hjælper rovfuglen med at fange flere fugle. De overlevende fugle flyver lidt til siden og puster ud.

Derefter råber rovfuglen en ny fugleart gråspurv, musvit osv., der flyver af sted mod rederne.

Når alle fuglearterne har fået mulighed for at flyve hjem til reden, tæller rovfuglen sit bytte.

Ny fanger/rovfugl vælges og alle fugle flyver ud på "marken" igen. Den "gamle" rovfugl vælger byttefugl.

Hvis legen skal gøres sværere har hver fugleart sin egen rede og måske flyver der flere arter på en gang eller alle flyver samtidigt.

Sultne fugleunger

Fordel børnene i et antal reder i en rundkreds – i midten er der en skål med fuglefrø.

I hver rede er der en forældre og fire sultne unger der råber "pip".

En udnævnes til høg eller anden rovfugl. Høgen skal forsøge at fange en forældre-fugl. Høgen må ikke stå ved frøskålen.

Forælderen skal løbe ind til foderskålen for at hente frø på en ske – her skal de forsøge at undgå at blive fanget af høgen. På tilbagevejen har de helle, men skal forsøge ikke at tabe for mange fuglefrø.

Tilbage i reden få en af de andre børn skeen, og det er nu deres tur til at flyve ud og hente mad.

Hvis de bliver fanget af høgen skal de sætte sig på jorden og tælle til 10 – derefter er de levende igen.

Til sidst kan man evt. se hvilken rede, der har hentet mest fuglemad.

Falken kommer

En er udpeget som falk

Resten er ænder eller småfugle.

Når legen starter flyver ænderne enkeltvis, basker med vingerne og siger rap

En råber "falken kommer!" og nu må falken fange ænder

Ænderne skal gå sammen mindst tre – holder hinanden under vingerne og siger "rap" meget højt.

Dem der ikke er sammen med andre ænder er "fredløse" og nemt bytte for falken.

Dem der bliver fanget skal enten tælle til 10 før de er frie igen, eller de bliver forvandlet til falke og må nu selv jage.

Begræns området hvor legen foregår